

Kies Raak! Kinderen èn ouders helpen kiezen

Kies Raak! is een methodiek rond de overgang van het lager naar het secundair onderwijs en de doorstroom van de eerste naar de tweede graad secundair onderwijs. Kies Raak! bevat 6 ouderbijeenkomsten en een talentenzoektocht voor leerlingen en biedt een traject aan over twee schooljaren. Het materiaal werd ontwikkeld door De Schoolbrug, een organisatie voor het onderwijsopbouwwerk in Antwerpen. In een eerste bijdrage stellen we u de methodiek en het materiaal van Kies Raak! voor. In een tweede artikel wordt dieper ingegaan op de rol van CLB-medewerkers in het werken met Kies Raak!.

Kies Raak!

Laagdrempelig werken met ouders rond de structuur van het secundair onderwijs

Liese Vanderauwera

Liese Vanderauwera is onderwijsopbouwwerker bij De Schoolbrug en medeontwikkelaar van het pakket Kies Raak!. Zij begeleidt scholen bij het uitwerken van Kies Raak!. De Schoolbrug is een team van twintig onderwijsopbouwwerkers en vele vrijwilligers die een brug slaan tussen de school en maatschappelijk kwetsbare jongeren en hun ouders. De Schoolbrug werkt aan gelijke onderwijskansen door enerzijds ouders en jongeren te ondersteunen in hun contacten met de school en anderzijds bij de school de drempels te verlagen die leerbedreigend zijn. De Schoolbrug is actief in het kleuter, lager, secundair en hoger onderwijs.

What's in a name?

Kies Raak!, twee korte, krachtige en eenvoudige woorden die staan voor twee uitdagingen. Ten eerste de uitdaging om ervoor te zorgen dat ieder kind of jongere met zijn talenten ten volle tot ontplooiing komt. Ten tweede de uitdaging om de ouders van deze kinderen maximaal te ondersteunen en te betrekken bij het proces van studie- en schoolkeuze.

Kies Raak! zijn ook twee woorden die staan voor kansen: de kans om te geloven in kinderen en hun potentieel, de kans om te zien dat er talent in de klas zit. Sommige kinderen kunnen door de omgeving waarin ze opgroeien genieten van uitgebreide en diverse impulsen om te leren en zich te ontwikkelen. Anderen blijven daarvan verstoken. Met Kies Raak! wil De Schoolbrug ook hen maximale ontplooiingskansen geven. Kies Raak! geeft ons ook de kans om te geloven in ouders en hun mogelijkheden om hun kinderen te ondersteunen bij hun schoolloopbaan. Ook al zijn deze ouders misschien laaggeschoold, anderstalig, staan ze wantrouwig t.a.v. het onderwijs door eigen negatieve ervaringen, zien we ze niet altijd op school of kunnen we ze moeilijk bereiken. Het is op de eerste plaats voor deze ouders dat we activiteiten en materialen hebben ontwikkeld. We zijn er echter van overtuigd dat alle ouders, ook de kansrijken, er iets aan kunnen hebben om met Kies Raak! te werken.

Wat is "raak" kiezen? Het is niet de bedoeling dat wij kiezen in de plaats van ouders en kinderen. We moeten ervoor zorgen dat zij sterker staan om te kunnen kiezen. Wij zijn de richtingaanwijzers, maar zij beslissen welke richting ze inslaan. Door middel van de activiteiten die we hen aanbieden met Kies Raak!, geven we hen informatie, oefenen we met hen vaardigheden die belangrijk zijn bij het kiezen en komen ze tot inzichten om te kunnen kiezen. Op die manier stellen we ouders en kinderen in staat om zelf hun keuzeproces in handen te nemen.

Waarom Kies Raak! ?

In 2010 werd Kies Raak! ontwikkeld. Verschillende redenen hebben ons hier toe aangezet. Zo bleek bijvoorbeeld het bestaande aanbod van keuzebegeleidingsmateriaal vooral gericht te zijn op leerlingen. Het informeren van

ouders bleef vaak beperkt tot één infoavond over de structuur van het secundair onderwijs. De nood om ook ouders te betrekken in het studiekeuzeverhaal was bij De Schoolbrug groot. Op de leeftijd van 12 jaar zijn leerlingen immers (te) jong om zo'n moeilijke keuze alleen te maken. Het is belangrijk dat ouder en kind hierover in gesprek gaan. Om dit gesprek op gang te brengen en inhoud te geven, nodigen we ouders met Kies Raak! een aantal keer uit op school.

In het bestaande aanbod merkten we ook dat de informatie die de ouders kregen vaak op een schoolse manier werd gegeven, waarbij iemand vooraan in de klas uitleg gaf zonder veel interactie. De Schoolbrug hanteert met Kies Raak! interactieve methodieken om inzichten bij ouders te bewerkstelligen. Op die manier sluiten we aan bij de noden en mogelijkheden van de ouders.

In gesprekken met ouders merkten we vaak dat een keuze niet gebaseerd was op de talenten en interesses van het kind. Leerlingen en hun ouders bleken vooral te kiezen op basis van nabijheid van de school, status, kostprijs, vrienden en familie. Ouders schrijven hun kind ook vaak laattijdig in. De populaire richtingen en/of scholen zijn dan meestal al volzet. Door hen via Kies Raak! vroegtijdig te informeren, sensibiliseren en hen persoonlijk op te volgen, verhogen we de kans dat leerlingen terecht komen in de school en richting van hun keuze.

Leerlingen en hun ouders kiezen soms voor "typische studierichtingen", omdat ze het aanbod onvoldoende kennen. Het KSO is bijvoorbeeld vaak een onbekende. Om een bewuste keuze te kunnen maken, moet men weten welke opties er zijn. Via Kies Raak! willen we ouders laten ontdek-

"Kinderen stellen meer en meer vragen over "Wat moet ik studeren om ... te worden?". Men merkt dat kinderen vooruitgang boeken in reflectievaardigheden door Kies Raak!"

Zorgcoördinator basisonderwijs

"Onze Daan komt nooit iets vertellen over school, maar over de activiteiten van de talentenzoektocht kan hij niet zwijgen."

Ouder van een kind uit het 5e leerjaar

ken dat het secundair onderwijs meer te bieden heeft dan de gekende richtingen.

Kiezen voor een school en studierichting vraagt ook tijd, want talenten ontdekken doe je niet op een-twee-drie en talenten verder ontwikkelen al helemaal niet. Keuzes en afwegingen leren maken, erover praten met alle betrokken partijen en het aanbod leren kennen, het vraagt allemaal tijd. Daarom kiezen we met Kies Raak! ervoor om zowel met ouders als leerlingen een proces af te leggen.

In Kies Raak! zijn de activiteiten uitgeschreven in een handleiding, wordt er een map voorzien met de nodige materialen, en worden er studie- en uitwisselingsdagen georganiseerd. We willen immers scholen ondersteunen om zelfstandig aan de slag te gaan rond studiekeuze.

Wat is Kies Raak!?

Kies Raak! bestaat uit materialen voor leerlingen en ouders.

Talentoektocht van leerlingen

Met de talentoektocht doorlopen leerlingen gedurende twee schooljaren verschillende activiteiten waarbij ze hun talenten en interesses ontdekken. De

“De school heeft de ouderbijeenkomsten rond schoolkeuze georganiseerd voor het 5e en 6e leerjaar. Grote opkomst en succesvol. Ouders stellen nu meer vragen en zijn er meer mee bezig. De talentoektocht wordt door sommige leerkrachten als extra werk gezien, maar de zorgcoördinator doet wel af en toe een activiteit. Het enthousiasme daaromtrent groeit. Pictogrammen en het doek met de structuur van het secundair onderwijs worden ook gebruikt in gesprekken met ouders.”

Directie basisonderwijs

bedoeling is dat ze na iedere activiteit reflecteren over de opdracht in functie van talenten en interesses. De activiteiten zijn opgedeeld in 4 interessegebieden: gezondheid, welzijn en samenleving (bv. leerlingen stellen een campagne op voor het goede doel), natuur, techniek en wetenschap (bv. leerlingen lossen denkpuzzels op), talen, kunst en cultuur (bv. leerlingen brengen een spreekbeurt over een belangrijke historische figuur), administratie, handel en economie (bv. leerlingen stellen een planning op voor de school- en vrijetijdsactiviteiten).

Op de talentenrooster (zie Figuur 1) zet de leerling na iedere activiteit een kruis in het vakje dat het beste bij hem past. Op het einde van twee schooljaren, na ongeveer 40 activiteiten, weet iedere leerling in welk interessegebied(en) zijn talenten en interesses liggen aan de hand van een overzichtstalentenrooster (zie Figuur 2). De nummers in dit overzicht verwijzen naar de nummers van de

“Een leerkracht: ik heb nu meer oog voor de talenten van mijn kinderen.”

Directie basisonderwijs

activiteiten. Op het einde van het talententrajec hebben leerlingen dus een overzicht van de interessegebieden gekoppeld aan hun talenten en interesses. Is een gebied vooral blauw gekleurd, dan komen de leerlingen hun talenten en interesses overeen. Geel geeft het gebied aan waar hun interesses liggen, maar waar ze minder goed in zijn. Het gebied dat het minste aansluit bij hun talenten en interesses is vooral paars gekleurd. Oranje is het gebied waar hun talenten liggen, maar waarvoor ze eigenlijk geen interesse hebben.

Ouderbijeenkomsten

In de zoektocht naar de talenten van kinderen mogen ouders niet ontbreken.

	Leuk!	Niet leuk!
Gemakkelijk!		
Moeilijk!		

Figuur 1: Talentenrooster per activiteit

	Gezondheid, welzijn & samenleving						Administratie, handel & economie						
	1	5	9	13	17	21	25	29	33	37	41	45	Aanpakken, handelen & organiseren
10	14	18	22	26	30	34	38	42	46	50	54		
20	24	28	32	36	40	44	48	52	56	60	64	Talen, kunst & cultuur	
30	34	38	42	46	50	54	58	62	66	70	74		
40	44	48	52	56	60	64	68	72	76	80	84	Natuur, techniek & wetenschap	
50	54	58	62	66	70	74	78	82	86	90	94		
60	64	68	72	76	80	84	88	92	96	100	104		
70	74	78	82	86	90	94	98	102	106	110	114		
80	84	88	92	96	100	104	108	112	116	120	124		
90	94	98	102	106	110	114	118	122	126	130	134		
100	104	108	112	116	120	124	128	132	136	140	144		
110	114	118	122	126	130	134	138	142	146	150	154		
120	124	128	132	136	140	144	148	152	156	160	164		
130	134	138	142	146	150	154	158	162	166	170	174		
140	144	148	152	156	160	164	168	172	176	180	184		
150	154	158	162	166	170	174	178	182	186	190	194		
160	164	168	172	176	180	184	188	192	196	200	204		
170	174	178	182	186	190	194	198	202	206	210	214		
180	184	188	192	196	200	204	208	212	216	220	224		
190	194	198	202	206	210	214	218	222	226	230	234		
200	204	208	212	216	220	224	228	232	236	240	244		

Figuur 2: Overzicht talentenrooster

7de ASO				7de KSO				7de TSO				7de BSO				Integratiejaar		3de graad	
6de ASO				6de KSO				6de TSO				6de BSO				DBSO/leertijd		5de BUSO	
5de ASO				5de KSO				5de TSO				5de BSO				DBSO/leertijd		4de BUSO	
4de ASO				4de KSO				4de TSO				4de BSO				DBSO/leertijd		3de BUSO	
3de ASO				3de KSO				3de TSO				3de BSO				DBSO/leertijd		2de BUSO	
2de leerjaar A				2de leerjaar B				2de leerjaar C				2de leerjaar D				2de leerjaar E		2de leerjaar F	
1ste leerjaar A				1ste leerjaar B				1ste leerjaar C				1ste leerjaar D				1ste leerjaar E		1ste leerjaar F	

Figuur 3: Doek met kaartjes over de structuur van het secundair onderwijs

Foto: RajaR

“Voor de kinderen is de talentzoektocht vooral een oefening in reflectie. Dit is niet makkelijk, maar kinderen boeken vooruitgang. Kinderen beginnen linken te leggen met talenten en studiekeuze. Zeker leervermoeide kinderen die het echt niet weten, blijken in Kies Raak! wel raakpunten of richting te vinden.”

Leerkracht 6e leerjaar

We informeren ouders hoe de kinderen in de klas werken rond talenten tijdens een ouderbijeenkomst. Om het gesprek tussen ouders, leerlingen en leerkrachten op gang te brengen, krijgen de ouders de opdracht twee talenten te kiezen die bij hun kind passen. We leggen de uitdrukkelijke link tussen talenten en interesses en het maken van een studiekeuze.

In het 6e leerjaar nodigen we de ouders ook uit om samen met hun kinderen de structuur van het secundair onderwijs op te bouwen a.d.h.v. een doek met kaartjes (zie Figuur 3). Dankzij deze interactieve methodiek durven ouders gemakkelijker vragen stellen.

In Kies Raak! praten we ook met ouders en leerlingen over factoren die een schoolkeuze beïnvloeden. Factoren als

grootte van de school, nabijheid, kostprijs, aanbod aan studierichtingen komen aan bod. Daarna krijgen ouders en hun kinderen de kans om via sites (bv. Onderwijskiezer, De Studiewijzer, De Stap Gent) informatie over een studierichting en school op te zoeken. Om de bijeenkomsten levendiger te maken, kan de school oud-leerlingen vragen om te getuigen. Zij kunnen vertellen over de keuzes die zij in het verleden hebben gemaakt. Ouders kunnen vragen stellen aan de getuigen, wat het concreet maakt.

In Kies Raak! wordt ook de organisatie van een beroepenmarkt voorgesteld, wat een mooie afsluiter kan zijn van het hele traject. Hierbij stellen de leerlingen op een creatieve manier een beroep voor aan hun ouders, bijvoorbeeld aan de hand van een toneeltje, een beroepenmodeshow, een tentoonstelling.

Kies Raak! omvat een draaiboek voor alle ouderactiviteiten en de talentzoektocht voor leerlingen. Alle benodigdheden voor de bijeenkomsten (bv. het doek met de structuur van het secundair onderwijs, de stellingen over schoolkeuze, beroepenfoto's, talentenkaarten) zijn terug te vinden in het pakket. Er is ook een digitale versie van zowel het draaiboek als de materialen.

Een kant-en-klaar recept is het draaiboek niet. Wel reiken we een aantal mogelijkheden aan die nog afgestemd kunnen worden op de context. Een leerkracht kent die immers het beste en weet wie de ouders zijn, wat hun vragen zijn en welke vaardigheden ze hebben. Per activiteit is er een leidraad uitgewerkt. Kies Raak! versterkt en verruimt de huidige manier van loopbaanbegeleiding. We presenteren een aanbod dat aansluit bij de behoeften van alle ouders en in het bijzonder die van kansarme ouders.

BOX Zes studiekeuzetaken (Germeijs & Verschueren, 2007)

Oriëntatie: de mate waarin leerlingen beseffen dat ze voor een belangrijke keuze staan en de motivatie om zich in te zetten voor het maken van deze keuze.

Exploratie van de omgeving in de breedte: de mate waarin leerlingen algemene informatie opzoeken (bv. over de structuur van het secundair onderwijs), ook wel horizonverruiming genoemd.

Exploratie van de omgeving in de diepte: de mate waarin leerlingen meer gedetailleerde informatie opzoeken (bv. over de vakken in een bepaalde studierichting).

Exploratie van zichzelf: de mate waarin leerlingen informatie opzoeken over kenmerken van zichzelf zoals interesses, waarden, studie-aanpak.

Beslissingsstatus: keuzenabijheid of de mate waarin de leerling dicht bij het doorhakken van de beslissingsknoop staat.

Binding: de mate waarin de leerling zeker is van zijn/haar keuze en zich met de keuze identificeert.

Kies Raak!

Hoe vergroten we als CLB'er de ouderbetrokkenheid bij het keuzeproces voor het secundair onderwijs?

Lies De Hauwere

Lies De Hauwere is sociaal assistente en werkzaam in VCLB Gent sinds september 2001. Zij is er contactpersoon voor het basisonderwijs en werkt voornamelijk in de derde graad van het basisonderwijs. Zij was projectmedewerkster voor het nascholingsproject "Voor elk talent een passend leertraject" tijdens het schooljaar 2010-2011 en is gebeten door onderwijsloopbaanbegeleiding.

OLB (onderwijsloopbaanbegeleiding), 't zit niet altijd mee

In onze huidige maatschappij worden we steeds vaker geconfronteerd met het maken van keuzes. We leven in een tijd waar meer dan ooit de slagzin "time is money" gehanteerd wordt. Het is dus des te belangrijker dat we kwaliteitsvolle keuzes maken zodat we op een vlotte manier onze plaats op de arbeidsmarkt vinden. Hoe meer inzicht we hebben in onze eigen talenten en interesses, hoe vlotter onze zoektocht naar een passende job verloopt. Deze tendens zien we ook in het onderwijs terugkomen. Elk jaar opnieuw merken we dat het maken van studiekeuzes op een kwaliteitsvolle manier binnen het secundair onderwijs aan belang wint.

Als CLB'er zet ik mij, net zoals zoveel collega's, jaar na jaar samen met de scholen in om ouders zo goed mogelijk op de hoogte te brengen van de structuur en de studiemogelijkheden binnen het secundair onderwijs. We belichten daarbij keer op keer de valkuilen van het zogenaamde "zakken". We blijven ook steeds opnieuw benadrukken dat enkel de structuur van het secundair onderwijs kennen niet voldoende is. Groot is dan ook onze frustratie om te zien dat net die ouders die we het liefste zouden bereiken, meestal niet komen opdagen op de algemene informatieavonden.

Ouders willen hun kind de beste toekomstmogelijkheden bieden en het is voor hen niet altijd evident om een evenwicht te vinden in het begeleiden van hun kind, zonder te veel hun eigen ideeën of ervaringen op te dringen. We zien ook dat leerlingen zelf nog te vaak kiezen in functie van wat vriendjes en vriendinnetjes doen. Op de leeftijd van twaalf jaar is het niet zo vanzelfsprekend om al een doordachte keuze te maken. Ons huidig onderwijssysteem probeert de keuze in eerste instantie nog wat uit te stellen. In theorie kiezen leerlingen pas definitief voor een onderwijsvorm in de tweede graad van het secundair onderwijs, maar praktijk leert ons dat het deze doelstelling niet waarmaakt. In de aanloop naar de herstructurering van het secundair onderwijs, waarbij minister Smet een nieuw theoretisch model heeft ontwikkeld rond het uitstel van een definitieve keuze, merken we dat het procesmatig gegeven van bewust kiezen een steeds prominentere rol zal spelen in de begeleiding van onze leerlingen. Dit geldt zowel in het basisonderwijs als in de eerste graad van het secundair.

In de huidige onderwijsloopbaanbegeleiding zijn de zes studiekeuzetaken van Germeijs en Verschueren (2007) belangrijke pijlers (zie box). Hun onderzoek heeft immers aangetoond hoe belangrijk het is om bij onderwijsloopbaankeuzes aandacht te hebben voor elk van de zes keuzetaken tijdens een keuzeproces. Het herwerkte keuzewerk-

boek "Op stap naar het secundair onderwijs" (Vandenberghé & Campforts, 2011) heeft bijvoorbeeld aandacht voor elk van deze taken in de begeleiding van het keuzeproces van leerlingen in het zesde leerjaar. We merken echter dat de meeste uitgewerkte initiatieven vooral gericht zijn op de leerling zelf, waarbij de ouders op de achtergrond als ondersteuners worden gezien. Bovendien is het lesprogramma van het basisonderwijs heel uitgebreid, waardoor het niet zo vanzelfsprekend is om dit keuzeproces met al zijn keuzetaken in te passen in het lessenpakket.

Kies Raak! als antwoord

In mijn zoektocht naar antwoorden en manieren om de ouderbetrokkenheid te vergroten en om het keuzeproces binnen de onderwijsloopbaanbegeleiding opnieuw een zichtbare plaats te geven in de basisscholen, maakte ik als CLB-medewerker kennis met "De Schoolbrug", die Kies Raak! ontwikkelde.

Talent en aanleg worden, naast de schoolse resultaten, steeds meer belangrijke gegevens bij onderwijsloopbaanbegeleiding. Concreet betekent dit dat we, naast de cognitieve mogelijkheden, onze kijk op de kinderen moeten verbreden en zoeken naar andere, niet-cognitieve interesses en aanleg die kinderen tonen. Dit is binnen een schoolse setting niet altijd evident. Op dit struikelblok biedt Kies Raak! echter een antwoord. De talentenzoektocht voor leerlingen maakt het immers mogelijk om zicht te krijgen op ook andere, niet meteen schoolgebonden talenten en interesses van de kinderen. Het is haalbaar om dit te combineren met de huidige bestaande werkboekjes.

Scholen kunnen de talentenzoektocht zelf volledig op maat uitwerken. Merk wel dat het zinvol is om

met de leerkrachten en het zorgteam in overleg te gaan en te kijken waar wij als CLB ondersteuning kunnen bieden. Het blijft immers niet zo evident om, vooral in het vijfde leerjaar, de meerwaarde van de talentenkaart duidelijk te maken. Na evaluatie van de opstart van Kies Raak! in een van mijn scholen in de Gentse regio, merkte ik bijvoorbeeld dat men in het vijfde leerjaar nog te weinig bewust bezig is met het keuzeproces. Bovendien gaven de leerkrachten aan dat het niet evident was om de extra activiteiten in te passen in het drukke lessenrooster. Om de draagkracht van de lesgevers niet te overschrijden zijn we dan samen op zoek gegaan naar activiteiten uit het reeds bestaande lessenpakket die zo dicht mogelijk aanleunen bij de uitgewerkte activiteiten in Kies Raak!. Er bleken voldoende raakvlakken te zijn zodat werd besloten om ook volgend jaar opnieuw met de talentenzoektocht te werken. Naast de talentenzoektocht werden door De Schoolbrug ook enkele ouderavonden uitgewerkt. Ook in dit luik kunnen wij als CLB een volwaardige partnerrol vervullen.

Ook voor CLB een bruikbaar instrument!

Als CLB'er staan we vaak nog te veel alleen wat onderwijsloopbaanbegeleiding betreft. Op school wordt bij het geven van adviezen in het zesde leerjaar vooral gekeken naar de studieresultaten. Er wordt dankbaar gebruik gemaakt van werkboekjes zoals de "Op stap"-reeks (zie www.opstapnaar.be). In praktijk zien we echter dat het keuzeproces zich nog te veel beperkt tot het afwerken van wat in het boekje staat en ervaren de leerkrachten soms nog te weinig ondersteuning bij het formuleren van adviezen. Daar onderwijsloopbaanbegeleiding een van de vier domeinen is binnen het CLB-werkveld, ervaar ik het als mijn plicht om een voortrekkersrol te vervullen inzake de bekendmaking en uitbouw van het studiekeuzeproces en het vergroten van de ouderbetrokkenheid.

Als CLB'er kunnen we ook een belangrijke partner zijn in het ontwikkelen van een **visie op onderwijsloopbaanbegeleiding** binnen de school. Als we deze visie samen met de school willen uitbouwen, merk ik dat het onontbeerlijk is om eerst met alle betrokkenen samen rond de

tafel te zitten en te bespreken wat leerkrachten bijvoorbeeld verstaan onder het begrip "ouderbetrokkenheid". Zo brengen we binnen de school alle partijen op een lijn. Tijdens deze overlegmomenten kunnen we bespreken wat mogelijke drempels zijn die ouders en leerkrachten ervaren, waardoor het contact moeilijker verloopt, alsook zoeken naar oplossingen. Op deze manier creëren we duidelijkheid omtrent verwachtingen die leerkrachten hebben van ouders.

De huidige formule van algemene **infoavonden voor ouders** rond de structuur van het secundair onderwijs leert ons dat we vaak onze doelgroep niet bereiken. Het zijn immers meestal ouders die reeds een grote betrokkenheid vertonen, die op zo een avond aanwezig zijn. De uitgewerkte ouderavonden van Kies Raak! geven ons een handvat waarop we de herwerking van onze eigen informatiemomenten kunnen baseren. Om dit zo efficiënt mogelijk te doen, kan het nuttig zijn om gebruik te maken van een actieplan. Bepaal samen met de school welke formule er gekozen wordt, wanneer de infomomenten zullen doorgaan, wie er wordt uitgenodigd en hoe groot de groep mag zijn. Bepaal ook welke accenten er worden gelegd en de manier en tijdstip waarop je zal evalueren... Zo krijgt het gebeuren vorm en weet iedereen wat van hem of haar verwacht wordt.

Door school, leerlingen én ouders samen te brengen rond de studiekeuze, kunnen we als CLB **de dialoog** op gang brengen. Ik denk dat het goed is om hierin als CLB'er een leidende rol op te nemen. Door zichtbaar op deze infomomenten aanwezig te zijn, kan je, naast het geven van informatie vanuit je deskundigheid, gemakkelijker inspelen op vragen van ouders en leerlingen. Het wordt eenvoudiger om de valkuilen toe te lichten en op een meer laagdrempelige manier met de mensen te communiceren. Hierdoor zullen ouders het CLB waarschijnlijk sneller contacteren bij problemen. Het wordt zo gemakkelijker om ouders mee te nemen als belangrijke partner in het hele gebeuren rond kiezen. Uiteraard vergt dit zowel van school, ouders, en leerlingen als van ons veel tijd en energie. Het is dan ook de bedoeling dat deze bijeenkomsten de algemene ouderavon-

den en oudercontacten vervangen en niet bij de reeds bestaande initiatieven gevoegd worden. Ik denk stellig dat dit een meer effectieve manier van werken is waarmee we ons doel, namelijk het samen uitstippelen van een passend traject voor de kinderen, beter kunnen benaderen.

Voor de begeleiding van de leerlingen blijf ik het zeer belangrijk vinden dat wij, als deskundigen, de structuur van het secundair en alle naaste factoren hieromtrent aan de leerlingen voorstellen. Leerkrachten die dit zelf doen, hebben vaak niet voldoende achtergrond of zijn niet altijd up-to-date wat de ontwikkelingen in het secundair betreft. Het doet dat in "Kies Raak!" zit met de structuur van het secundair onderwijs is daarbij een handig hulpmiddel. Ik heb dit reeds in een zevental klassen uitgeprobeerd. De leerlingen die ik de structuur zelf liet opbouwen met de kaartjes op het doek gaven allen aan dat de informatie zo beter beklift. Het is ook een handig hulpmiddel om naar terug te grijpen wanneer een leerling een vraag stelt omtrent te volgen trajecten. Bovendien is het een meer interactieve manier van werken, waardoor je de aandacht van de kinderen beter blijft vasthouden.

Waarom ben ik zo enthousiast over "Kies Raak!"?

Onderwijsloopbaanbegeleiding blijft voor mij een essentieel domein in ons werkveld. Wij hebben immers heel wat deskundigheid in huis en moeten blijven investeren in manieren om de effectiviteit van de begeleiding te verhogen. "Kies Raak!" biedt zowel aan CLB als aan de scholen de nodige ankers (bv. de ouderavonden, talentenkaartjes, structuurdoek secundair onderwijs...) om op een laagdrempelige en efficiënte manier aan onderwijsloopbaanbegeleiding te doen. In het kader van gelijke onderwijskansen ben ik ervan overtuigd dat we op deze manier meer ouders bereiken en veel vooroordelen en misvattingen bij ouders wegnemen. Daarnaast denk ik dat we met deze manier van werken het gevoel van machteloosheid, zowel bij leerkrachten als CLB'ers, reduceren doordat we de communicatie en zichtbaarheid breder uitbouwen. Hoewel Kies Raak! in eerste instantie is ontwikkeld

voor allochtone ouders, kan het gebruikt worden voor elk doelpubliek.

Wanneer we vanuit het model van Sam De Laet (zie in dit Caleidoscoopnummer het artikel "100 Jaar keuzes en kansen... Tijd voor een frisse kijk") naar Kies Raak! kijken, dan kan ik besluiten dat wij als CLB een belangrijke draaischijf zijn in het betrekken van alle partijen bij onderwijsloopbaanbegeleiding. Wij kunnen hen stimuleren om de nodige "kosten" te maken (in dit geval tijd en energie), zodat onze "slaagkansen" (het bereiken van een goede samenwerking in de uitbouw van een passend schoolloopbaantraject, vergroten en alle partners het "nut" (een goede keuze gemaakt hebben) ervan kunnen ervaren. Ik ben er mij van bewust dat we, zeker bij aanvang, veel tijd en energie zullen investeren in het opstarten van deze alternatieve manier van werken. Doordat wij als CLB een voortrekkersrol vervullen zal het van ons ook de nodige flexibiliteit en enthousiasmering vergen. Maar ik denk dat door scholen, kinderen en ouders op een efficiënte manier bij te staan in hun keuzeprocess, we allen samen mee bouwen aan een betere toekomst voor al onze kinderen.

REFERENTIES

GERMEJS, V., & VERSCHUEREN, K. (2007). De keuze van een studie in het hoger onderwijs: het beslissingsproces, risicofactoren, en samenhang met uitvoering van de keuze. *Caleidoscoop*, 19, 2-9.

VANDEBERGHE, I., & CAMPFORTS, E. (2011). *Op Stap naar het secundair onderwijs* (handleiding, keuzewerkboek voor leerlingen). Brussel: VCLB-service.